

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

10 mars 2004

PROPOSITION DE LOI

**modifiant le Code électoral du 12 avril 1894
en vue de garantir le droit de vote des
personnes à mobilité réduite**

AMENDEMENTS

N° 6 DE MME VAN GOOL ET CONSORTS

Art. 3

Dans l'article 138, alinéa 3, proposé, du Code électoral, remplacer les mots «local de vote» par les mots «bâtiment abritant un ou plusieurs bureaux de vote» et les mots «un compartiment-isoloir» par les mots «un compartiment-isoloir par tranche entamée de cinq bureaux de vote».

JUSTIFICATION

Plusieurs bureaux de vote pouvant être établis dans un même bâtiment, il s'indique de prévoir des isoiloirs accessibles pour les personnes à mobilité réduite en nombre suffisant. Dans ces conditions, il paraît suffisant d'imposer qu'il y ait un isoiloir accessible par tranche de cinq bureaux de vote. Il appartient à l'agent communal désigné à cet effet de veiller à ce que les personnes à mobilité réduite puissent avoir accès à cet isoiloir.

Documents précédents :

Doc 51 **0704/ (2003/2004)** :

001 : Proposition de loi de Mme van Gool et M. Lansens.
002 et 003 : Amendements.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

10 maart 2004

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van het Kieswetboek van
12 april 1894 met het oog op het
waarborgen van het kiesrecht van
mensen met een beperkte mobiliteit**

AMENDEMENTEN

Nr. 6 VAN MEVROUW VAN GOOL c.s.

Art. 3

In het voorgestelde derde lid van artikel 138 van het Kieswetboek, het woord «stemlokaal» vervangen door de woorden «gebouw waarin één of meer stembureaus zijn ondergebracht» en de woorden «één stemhokje» vervangen door de woorden «één stemhokje per aangevangen schijf van vijf stembureaus».

VERANTWOORDING

In gebouwen kunnen meerdere stembureaus worden ondergebracht. Het is aangewezen om dan in voldoende toegankelijke stemhokjes te voorzien. Vermits de stemming plaats heeft in eenzelfde gebouw, lijkt een verplichting van één toegankelijk stemhokje per vijf stembureaus voldoende. Het zal de taak zijn van de aangestelde gemeentebtenaar om ervoor te zorgen dat een minder mobiele persoon dan in dat stemhokje terecht kan.

Voorgaands documenten :

Doc 51 **0704/ (2003/2004)** :

001 : Wetsvoorstel van mevrouw van Gool en de heer Lansens.
002 en 003 : Amendementen.

N° 7 DE MME VAN GOOL ET CONSORTS

Art. 4

Dans l'article 143, alinéa 5, proposé, apporter les modifications suivantes :

a) **remplacer les mots** «d'une pièce justificative» **par les mots** «d'une pièce justificative d'ordre médical ou administratif attestant que l'intéressé présente un handicap ou dispose d'une autonomie réduite» ;

b) **supprimer les mots** «Le Roi fixe les conditions auxquelles cette pièce justificative doit satisfaire.».

JUSTIFICATION

Afin d'éviter d'édicter des règles supplémentaires, il est proposé de renoncer à inscrire dans la loi les conditions auxquelles une pièce justificative doit satisfaire. La preuve doit pouvoir être administrée avec souplesse et simplicité.

N° 8 DE MME VAN GOOL ET CONSORTS

Art. 4

Remplacer le B) par la disposition suivante :

«B) L'alinéa 6 est remplacé par la disposition suivante :

«L'électeur qui ne peut produire la pièce justificative visée à l'alinéa précédent peut, avec l'autorisation du président, se faire accompagner d'un guide ou d'un soutien de son choix. Le nom de l'un et de l'autre, de même que le nom de l'électeur, sont mentionnés au procès-verbal. Si un assesseur ou un témoin conteste la réalité ou l'importance de la limitation invoquée, le bureau statue et sa décision motivée est inscrite au procès-verbal.».

JUSTIFICATION

Il faut tenir compte de l'éventualité que l'électeur à mobilité réduite ne puisse pas produire de pièce justificative (par exemple, parce qu'il n'était pas au courant de cette formalité ou parce qu'il a oublié la pièce justificative). Dans ce cas, il s'indique que le président puisse autoriser l'électeur à se faire accompagner

Nr. 7 VAN MEVROUW VAN GOOL c.s.

Art. 4

Het voorgestelde vijfde lid van artikel 143 van het Kieswetboek wijzigen als volgt :

a) **de woorden** «een bewijsstuk» **vervangen door de woorden** «een bewijsstuk van medische of administratieve aard waaruit blijkt dat de betrokkene een handicap of een verminderde zelfredzaamheid heeft.»;

b) **de woorden** «De Koning bepaalt de voorwaarden waaraan dat bewijsstuk moet voldoen.» **doen vervallen.**

VERANTWOORDING

Om bijkomende regelgeving te vermijden, wordt ervan afgezien om de voorwaarden waaraan een bewijsstuk moet voldoen, in de wet op te nemen. De bewijslevering moet soepel en eenvoudig kunnen gebeuren.

Greet VAN GOOL (sp.a-spirit)
André FREDERIC (PS)
Corinne DE PERMENTIER (MR)
Filip ANTHUENIS (VLD)

Nr. 8 VAN MEVROUW VAN GOOL

Art. 4

Het B) vervangen als volgt :

«B) Het zesde lid wordt vervangen als volgt :

«Een kiezer die het in het vorige lid bedoelde bewijsstuk niet kan voorleggen, mag zich met toestemming van de voorzitter door iemand laten geleiden of bijstaan door een persoon naar keuze. De naam van deze laatste persoon wordt samen met de naam van de kiezer in het proces-verbaal vermeld. Betwist een bijzitter of een getuige de echtheid of de ernst van de aangevoerde beperking, dan beslist het stembureau en zijn met redenen omklede beslissing wordt in het proces-verbaal opgenomen.».

VERANTWOORDING

Er moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid dat de kiezer met een beperkte mobiliteit geen bewijsstuk kan voorleggen (bijv. omdat hij hiervan niet op de hoogte is of omdat hij het bewijsstuk vergeten is). In dit geval is het aangewezen dat de voorzitter toestemming kan geven aan de kiezer om zich te

d'un guide ou d'un soutien. Il convient aussi de prévoir la possibilité que, si un assesseur ou un témoin conteste l'infirmité, le bureau de vote puisse prendre une décision en la matière.

N° 9 DE MME GERKENS

Art. 3

Dans l'alinéa 3 proposé, entre la première et la seconde phrase, insérer la phrase suivante :

«Un local de vote par commune sera un en outre équipé des dispositifs adaptés aux handicaps visuels dans un isoloir au moins.».

JUSTIFICATION

Les personnes mal voyantes ou aveugles ont aussi droit à l'accessibilité. Les aménagements nécessaires sont plus coûteux que pour les personnes à mobilité réduite : ordinateurs qui permettent agrandissement, barrette braille, loupe... D'où la limitation de l'exigence à un isoloir au moins par commune.

N° 10 DE MME GERKENS

Art. 4

Compléter l'alinéa 5 proposé par la phrase suivante :

«Cette pièce justificative doit respecter la vie privée dans son contenu et dans son mode de délivrance.».

JUSTIFICATION

Il importe que l'avancée en autonomie et en respect des droits contenue dans cette proposition de loi ne soit pas assortie de démarche ou de situation humiliantes.

La pièce justificative doit être délivrée par une instance qui ne portera pas un jugement supplémentaire aux reconnaissances de handicap qui existent déjà.

Muriel GERKENS (ECOLO)

laten geleiden of te laten bijstaan. Tevens moet in de mogelijkheid worden voorzien, dat, zo een bijzitter of getuige de beperking zou betwisten, het stembureau een beslissing kan nemen terzake.

Greet VAN GOOL (sp.a-spirit)
Patrick LANSENS (sp.a-spirit)
André FREDERIC (PS)
Corinne DE PERMENTIER (MR)
Filip ANTHUENIS (VLD)

Nr. 9 VAN MEVROUW GERKENS

Art. 3

In het voorgestelde derde lid, tussen de eerste en de tweede zin, de volgende zin invoegen: *«In één stemlokaal per gemeente zal voorts ten minste één stemhokje zijn uitgerust met voorzieningen die zijn afgestemd op mensen met een visuele handicap.».*

VERANTWOORDING

Ook de slechtzienden of de blinden moeten makkelijk toegang hebben tot het stemhokje. De daarvoor vereiste aanpassingen (computers die vergrotingen mogelijk maken, toetsen voor brailleschrift, vergrootglas enzovoort) vallen duurder uit dan de uitrusting voor de mensen met een beperkte mobiliteit. Om die reden behoort deze verplichting maar te gelden in ten minste één stemhokje per gemeente.

Nr. 10 VAN MEVROUW GERKENS

Art. 4

Het voorgestelde vijfde lid aanvullen met de volgende zin: «

Zowel de inhoud van dat bewijsstuk als de wijze waarop het wordt uitgereikt, moeten de persoonlijke levenssfeer in acht nemen.».

VERANTWOORDING

Dit wetsvoorstel strekt ertoe de mensen met een beperkte mobiliteit een grotere autonomie te verlenen en meer oog voor hun rechten te hebben. Een en ander mag derhalve niet samengaan met vernederende stappen of situaties.

Het bewijsstuk moet worden afgegeven door een instantie die geen bijkomend oordeel geeft omtrent de erkenningen van al bestaande handicaps.